

Exponeren in de Verenigde Staten was een 'hell of a job'

“ALS IK NIET KAN SCHILDEREN, WORD IK LASTIG!”

DE KUNST VOELT DE CRISIS, MAAR MATHILDE PIL HEEFT WEINIG TE KLAGEN. ZE BREIDT HAAR ATELIER AAN DE TUURKESWEG IN TUNGELROY ZELFS UIT. DE VOORMALIGE PAARDENSTAL ACHTER HAAR HUIS WORDT OMGEBOUWD TOT ATELIER. “HET WAS ALTIJD MIJN DROOM OM VAN DE VOORZIJDEN VAN HET HUIS, DIE VROEGER CAFÉ WAS, EEN ATELIER TE MAKEN, MAAR IK KWAM PLAATS TEKORT. OVERAL STAAN SCHILDERIJEN.” DE KUNSTENARES GENIET EEN STEEDS GROTERE INTERNATIONALE FAAM. HAAR EXPOSITIE IN NEW YORK WERD GOED ONTVANGEN.

Ze schildert niet om te verkopen, maar om te creëren, zegt ze. “Werken van 4 bij 1,20 meter hoog kan ik nu niet kwijt. Ik maak geen werken met de bedoeling dat ik ze ergens kwijt moet kunnen, maar voel de noodzaak om iets te maken. De plek komt later wel.”

De energie voor deze omvangrijke werken putte ze uit haar bezoek aan het bruisende New York, waar ze enkele maanden geleden in de kunstenaarswijk Chelsea samen met enkele andere artiesten exposeerde. Ze kon er vanwege haar baan – kunstdocente aan de Philips van Horne – maar een week blijven. “Het was een bijzondere ervaring. Ik had mijn zus al vooruit gestuurd om te kijken wat voor galerie het was. Zij was bijzonder onder de indruk. ‘Als je daar mag hangen...’”

DOORZETTINGVERMOGEN

Ze exposeert al meer dan dertig jaar en is vaker in het buitenland te zien geweest, de laatste tijd o.a. in Frankfurt, Ferrara, Sevilla en Barcelona... “Op enig moment zit je blijkbaar in een circuit, want ik krijg geregeld aanbiedingen om in het buitenland te exposeren. Maar hoe fantastisch het ook was, exposeren in de Verenigde Staten doe ik geen tweede keer meer”, zegt ze beslist.

Het bleek een hels karwei om haar werken naar New York te verschepen. “Je hebt veel doorzettingsvermogen nodig. Er komen zoveel eisen en invoerrechten bij, daar word je niet goed van. De witte pigmenten die ik gebruik, werden door de douane zelfs voor cocaïne aangezien. En vanwege een pakje aardappelpuree dat ik – van een vertrouwd persoon – voor een vriendin had meegenomen, werd ik helemaal binnenste buiten gekeerd, zelfs bijna in hechtenis genomen. Je kunt maar beter niets voor een ander meenemen.”

Het verschepen bleek bovendien erg duur. Om die kosten te drukken kwam ze in aanmerking voor een subsidie van duizend euro van de Provincie Limburg.

"TIJDENS MIJN CRISISJAREN HAD IK OOK WEINIG GELD VOOR DOEKEN. IK BEN WEER MET HOUTSKOOL OP PAPIER GAAN WERKEN"

UITSTRALING

Ze wil haar zaken graag op orde hebben en geeft ook aan dat het enigszins dubbel is om te beweren dat ze niet commercieel is. Ze werkt aan de uitstraling van haar werk en haar eigen pr. "Hetzelfde doet elk ander bedrijf. Een goed bedrijf denkt na over zijn styling. De entree bepaalt al voor een groot deel hoe iemand over een bedrijf denkt. Een mooi schilderij past daar goed bij. Hoe groter, hoe indrukwekkender," lacht ze. "Dat geeft uitstraling, status."

Ze vindt het belangrijk om met goede materialen te werken, om haar werken geregeld in het buitenland te exposeren en zich op een goede wijze te profileren. "Dat beeld van de kunstenaar wil ik graag naar buiten brengen. Het is prettig als je verkoopt, maar rijk word je er niet van", bekent ze. "Je mag blij zijn als je de kosten eruit haalt. Iedere kunstenaar heeft last van de crisis gehad; veel galeries zijn gesloten. Maar juist in die moeilijke tijden val je terug op andere dingen. Ik vind het heel goed dat de etalages in de binnenstad van Weert vol kunst hangen. Je moet wat doen. We moeten vooruit. Een kunstenaar laat zich niet beïnvloeden door de crisis. Als die er omwille van de mindere economische tijden mee stopt, dan heeft het er waarschijnlijk nooit ingezet. Toen ik midden in mijn scheiding zat, had ik ook weinig geld voor doeken. Ik ben weer met houtskool op papier gaan werken. Daar ben ik best blij om, want als ik niet kan schilderen, word ik behoorlijk lastig."

EMOTIE

Veel ondernemers hebben volgens Mathilde Pil er geen idee van hoe belangrijk uitstraling is. "Is men niet in moderne kunst geschoold, dan is er naar alle waarschijnlijkheid ook geen waardering voor. Opvallend vind ik dat vakbladen voor de fiscale wereld boordevol moderne kunst staan. Niet uit beleggingsmotieven, maar gewoon puur informatief. Dat komt ook doordat een hele generatie van huidige veertigers –mensen in het bedrijfsleven- geen kunstonderwijs gehad heeft. De leerlingen van nu zijn daarin veel beter geschoold dan die generatie."

Ze geeft aan dat ze in haar ziel meer schilder dan docente is. Ze wil iemand raken, confronteren op een abstracte wijze en in die kunst toch dicht bij de mens staan. "Juist in deze tijd van getallen, is de emotie belangrijk."

Ze vindt het jammer dat bedrijven in deze tijden vooral snoeien op alle extra's zoals kunst. "Om in een tijd van crisis ook nog eens te gaan somberen is niet echt bevorderlijk. Dan straalt je de crisis ook nog eens extra uit. Er zijn ook grote groepen bedrijven die weinig of geen last hebben van de crisis. Ik heb wel goede hoop en merk dat de belangstelling voor kunst en openingen van exposities weer iets aantrekt. Mensen durven weer enthousiast te zijn over kunst."

LYRISCH ABSTRACT

In New York exposeerde Mathilde Pil met een tiental abstracte werken die heel goed door het publiek ontvangen werden. "De laatste jaren voeg ik naast realisme en realiteit steeds meer een factor innerlijke beleving aan mijn werken toe. Soms weet ik niet hoe iets tot stand komt. Ik schilder niet surrealistisch, maar heb wel een surrealistische, abstracte aanpak. Noem het lyrisch abstract. Ik werk veel met het toeval. In meer dan dertig jaar bouw je veel vakmanschap op, maar dat wil je juist vergeten en je wilt je grenzen verleggen. Ieder werk is een nieuwe beleving, iets wat je hebt meegemaakt, anders is het niet echt. Maar er zit wel een constante in. Het publiek geeft aan dat ze in iedere serie mijn handschrift ziet. En dat is een groot compliment."

REFLECTIE

Ieder werk is een stukje van haar leven, een reflectie van dat moment. De laatste jaren waren erg stormachtig en het kleurgebruik in haar werken ziet ze niet los van haar emotie. "Toen mijn vader stierf, gebruikte ik veel zwart en ging ik kleiner werken. Eigenlijk voorspelbaar. Nu worden de werken gigantisch groot. Ik heb na mijn echtscheiding meer behoefte om mijn vleugels uit te slaan. De scheiding heeft me, hoe triest en moeilijk die ook was, wel op een hoger niveau gebracht. Het klinkt als een cliché, maar als je er goed uitkomt, word je er sterker door. Je groeit verder, of je het wilt of niet."

Tijdens het gesprek lopen er diverse werknemers in en uit: de ene komt iets afleveren, de andere neemt weer spullen mee. "Ik vind het heel leuk om iets te bouwen. Het nieuwe atelier is een echt bouwproject", verklaart ze. Het heeft ook een beetje de ondernemer in haar losgemaakt. Via marktplaats heeft ze een aantal zaken op een voordelige manier op de kop kunnen tikken, die ook nog eens voor haar in- en opgebouwd worden. "Dat is wel een hele ervaring."

COACHING

In haar nieuwe atelier gaat Mathilde Pil zowel schilderen als coaching workshops geven in combinatie met een gediplomeerd coach. In die sessies moet naar boven komen wat de cursist eigenlijk met zijn/haar leven wil. Deelnemers worden uitgenodigd hun eigen Utopia te verbeelden en uit te werken op doek. "Veel managers hebben tegenwoordig een coach. De workshop is een zoektocht naar wat je zelf kunt en daarvoor hoef je niet eens zelf te kunnen tekenen."

Het geeft wel uitdrukking aan haar andere zijde: het docentschap. "Het is heerlijk om anderen te stimuleren."